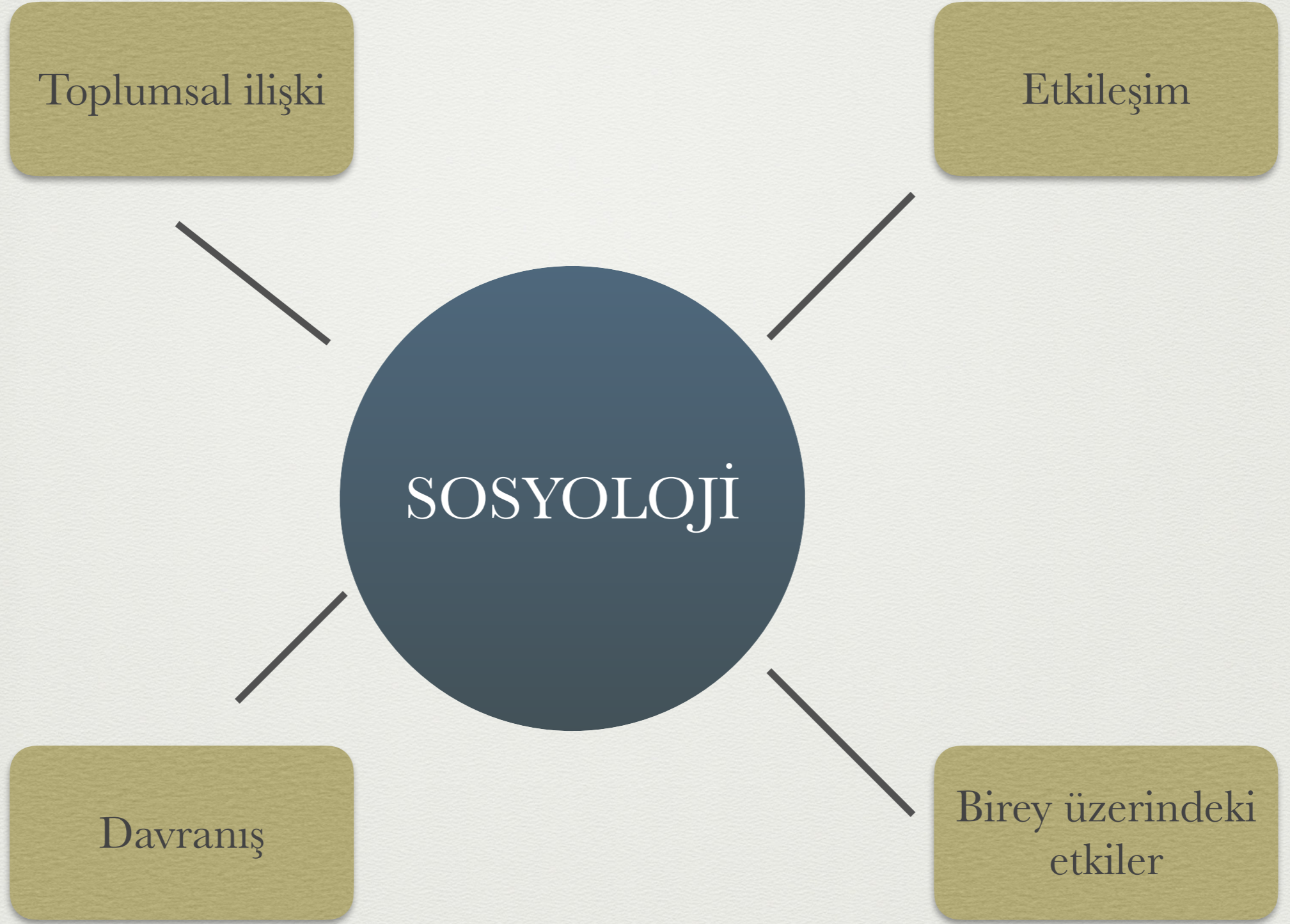

SOSYOLOJİ İLE TANIŞMAK

SOSYOLOJİ NEDİR?

- Toplumbilim demektir.
- Toplumsal kurumları, grupları, bunlar arasındaki ve içindeki sosyal ilişkileri, sosyal etkileşim ve değişimi, toplumsal kurumlar ve gruplar yoluyla standartlaşmış / kalıplaşmış hale gelen davranışların birey üzerindeki etkilerini inceleyen bilim dalı.

TEMEL KAVRAMLAR

- **Toplum:** sınırları belirli bir coğrafyada ortak yaşam kültürü geliştirmiş; tarih, kültür, zihniyet unsurlarında belirli ortak paydaları oluşturmuş ve kendini oraya ait hisseden insanlardan oluşmuş bir yapıdır.
- **Duygudaşlık,** toplum olmanın önemli unsurlarından biridir.

Örneğin, bir milli maç sonrası, aynı sevinci paylaşmak

Bir doğal afet sonucu, üzüntü ve dayanışma duygularını hissetmek

- Toplum, içerisinde çok sayıda farklılığı barındıran bir **üst yapı kurumudur.**

TEMEL KAVRAMLAR

- **Toplumsal Eylem:** Belirli bir süreç içerisinde bir toplum, kurum ve grupta yerleşmiş / standartlaşmış / genel kabul görmüş eylemlerdir. Max Weber'e göre 4 tip duygusal eylem vardır.

- **Duygusal Eylem:** Anlık duygulara dayalı eylemler.

Örneğin, trafiğin yoğun olduğu saatlerde yollarda yaşanan tartışmalar

Trafik >> stres >> sürücülerin tartışması

- **Geleneksel Eylem:** Geleneklerden kaynaklanan eylemler.

Örneğin, bayram ziyaretlerinde büyüklerin elini öpmek, kız isteme töreninde gelin adayının kahve yapması

- **Değere Yönelik Rasyonel Eylem:** Sonuçları bilindiği halde bir değere dayalı eylemlerdir.

Örneğin, dostluğa önem veren birinin, işini kaybedeceğini bilmesine rağmen, işyerinde arkadaşını savunması

- **Amaca Yönelik Rasyonel Eylem:** Bir amacı gerçekleştirmek uğruna süreçlerin rasyonel şekilde hesaplanarak planlanarak gerçekleştirilmiş eylemlerdir.

Örneğin; bir yargıcın, insani duyguları bir tarafa bırakarak prosedürlere katı şekilde bağlı kararlar vermesi.

TEMEL KAVRAMLAR

- Max Weber'e göre, kapitalizmin gelişmesi ile rasyonel eylemlerin ağırlığı artmıştır.
- Rasyonelleşme, sanayileşme süreciyle birlikte, sanayi toplumlarında merkezi eylem haline gelmiştir.

TEMEL KAVRAMLAR

- **Toplumsal Kurum:** Birbirinden farklı insanların bir arada yaşşamasını sağlayan, onların faaliyetlerini düzenleyen yapılardır.
- Kurumlar, herhangi bir alanda bir araya gelmiş farklı insanların faaliyetlerini düzenler. Bu düzenlemeyi yaparken de kurallar, cezalar, yaptırımlar uygular

AİLE

EĞİTİM

DİN

SİYASET

EKONOMİ

TEMEL KAVRAMLAR

- Kurumların iki özelliğinin altını çizmek gerekir:
 - **DİL:** O kurumun özgünlüğünü vurgular. Örneğin, Üniversitede herkesin birbirine “hocam”, kamu müfettişlerinin birbirine “üstad” diye hitap etmesi
 - **HUKUK:** Kurum içindeki uygun davranışları belirler, keyfi uygulamaların önüne geçer.

TEMEL KAVRAMLAR

- Toplumsal Değişme: Zamanla kurumlar ve dolayısıyla toplumlar değişir. Değişim kaçınılmazdır.
- Toplumsal Değişmenin Nedenleri
 - Teknoloji
 - Toplumlar arası etkileşimler
 - Asimilasyon

SOSYOLOJİ BAKIŞ AÇISI

- Bir suç olarak HIRSIZLIK:
 - Hırsızlığı yapan nerede oturuyor?
 - Hırsızlığı yapanın aile profili nasıl?
 - Hırsızlığı yapan kadın mı erkek mi?
 - Hırsızlığı yapanın inançları nasıl?
 - Hırsızlığı yapanın ekonomik durumu nasıl?
 - Hırsızlığı yapanın eğitim durumu nasıl?

SOSYOLOJİNİN KAZANDIRDIKLARI

- Toplumu daha iyi anlamak
- Vizyon genişler
- İnsan davranışlarının nedenlerini açıklar.
- Toplumsal kurumların gelişimine katkı sağlar
- Bireylere empati yeteneği kazandırır.

SOSYOLOJİNİN ALT DALLARI

- ÇALIŞMA SOSYOLOJİSİ
- AİLE SOSYOLOJİSİ
- KENT SOSYOLOJİSİ
- BİLGİ SOSYOLOJİSİ
- EKONOMİ SOSYOLOJİSİ
- SUÇ SOSYOLOJİSİ
- EĞİTİM SOSYOLOJİSİ
- SİYASET SOSYOLOJİSİ